Λίαν δυσκόλως δύναταί τις νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ γένους τῆς τρίτης μορφῆς, τῆς ἐν ἀριστερᾷ τῷ θεατῇ εἰκονιζομένης. Ἀποβλέπων ὅμως εἰς τὴν πολύπτυχον περιβολὴν αὐτῆς καὶ εἰς τὴν ὁμοιότητα τῆς στάσεως αὐτῆς πρὸς τὴν στάσιν τῆς μεσαίας μορφῆς, κλίνω νὰ πιστεύσω ὅτι καὶ ἡ μορφὴ αὕτη εἰκονίζει γυναῖκα.

Ἵνα δώσωμεν ἀκριβῆ τινα ἑρμηνείαν εἰς τὰς μορφὰς τῆς προκειμένης πλακὸς δέον νὰ παραβάλωμεν ταύτας πρὸς τὰς παραστάσεις τῆς ἐν τῷ Ἀθήνησι μουσείῳ κειμένης πλευρᾶς, μεθ' ὧν αἱ ἡμέτεραι ἀπετέλουν σειρὰν ἐν τῷ αὐτῷ μνημείῳ, καὶ ἑπομένως ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν σχέσιν τινὰ πρὸς ἀλλήλας.

Ἡ πλὰξ τοῦ Ἀθήνησι μουσείου ἀποτελεῖται ἐκ μιᾶς ἀκεραίου πλευρᾶς καὶ δύο στενῶν, ἁπασῶν δι' ἀναγλύπτων παραστάσεων κεκοσμημένων. Καὶ ἐν μὲν τῇ μεγάλῃ πλευρᾷ εἰκονίζεται ἀνὴρ πωγωνοφόρος μεγαλοπρεπῶς καθήμενος ἐπὶ θρόνου, τὴν μὲν δεξιὰν αὐτοῦ στηρίζων ἐπὶ σκήπτρου, χρώματι τὸ πάλαι δεδηλωμένου, τὴν δὲ ἀριστερὰν ἔχων ἀναπεπαυμένην ἐπὶ τοῦ ἐρεισιχείρου. Πρὸ αὐτοῦ ἵσταται ὀρθία ποδήρη χιτῶνα καὶ ἱμάτιον ἐνδεδυμένη γυνή, ἥτις διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς ἀνέχει τὸ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς κατερχόμενον ἐπίβλημα, διὰ δὲ τῆς καθειμένης ἀριστερᾶς συσφίγγει τὸ διπλούμενον ἐπὶ τῆς ὀσφύος ἱμάτιον. Ἐν τῇ στενῇ ἀριστερᾷ πλευρᾷ εἰκονίζεται Νίκη, ἧς μόνον αἱ πτέρυγες καὶ λείψανά τινα τοῦ ἱματίου σῴζονται, ἐν δὲ τῇ ἀντιθέτῳ ταύτῃ πλευρᾷ ὑπάρχει μορφὴ γυναικεία ἀρχαΐζουσα τὴν τέχνην, ἥτις τὴν μὲν ἀριστερὰν ἔχει καθειμένην, διὰ δὲ τῆς ἀνυψωμένης δεξιᾶς κρατεῖ οἰνοχόην. Ἅπασαι αἱ μορφαὶ αὗται εἰκονίζονται ἐπὶ ἐδάφους, ἐπὶ προεξοχῆς δηλ. τῆς πλακός, ἔχοντος ὕψος 0·025· τὸ ἄνω μέρος τοῦ μνημείου κοσμεῖται διὰ πλουσίου κυματίου, ἐν εἴδει γείσου ἀρχιτεκτονικοῦ οἰκοδομήματος.

Οἱ κκ. Defrasse Lechat [1] καὶ Καββαδίας [2] στηριχθέντες εἰς τὴν ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀνακάλυψιν τῆς πλακὸς ταύτης, ἀπεφήναντο ὅτι ἐν τῇ ἀκεραίῳ πλευρᾷ εἰκονίζεται Νίκη, καὶ ὅτι ἐν τῇ ἀντιθέτῳ τῇ Νίκῃ πλευρᾷ παρίσταται ἡ Ἡπιόνη. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν φύσιν τοῦ μνημείου, ὁ κ. Καββαδίας γράφει τὰ ἑξῆς [3]: «Τὸ μνημεῖον τοῦτο θὰ ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἦτο βωμός, ἀλλ' εἰς τοιαύτην ὑπόθεσιν προσκρούει ἡ Νίκη, ἧς ἡ ἐν βωμῷ ἀπεικόνισις δὲν δύναται νὰ ἔχῃ λόγον τινά. Αὐτὴ ἡ παράστασις τῆς Νίκης βοηθεῖ ἡμᾶς εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος μνημείου. Τὸ προκείμενον δηλ. ἀνάγλυφον θὰ ἀπετέλει τὴν μίαν τῶν πλευρῶν βάθρου μνημείου ἱδρυθέντος πρὸς ἀνάμνησιν νίκης, ἣν ἐνίκησέ τις ἐν τοῖς ἐν τῷ ἱερῷ τελουμένοις ἀγῶσι».

Ἡ ἑρμηνεία αὕτη δὲν ἔπεισε πολλοὺς τῶν ἀρχαιολόγων, καὶ διὰ τοῦτο, ὁσάκις τινὲς ἐξ αὐτῶν ἠναγκάζοντο νὰ ἀναδημοσιεύσωσι τὸ μνημεῖον, ἔθετον τὸ σημεῖον τῆς ἀμφιβολίας μετὰ τὰ ὀνόματα τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῆς Ὑγιείας, ἀφίνοντες ὅλως ἀνώνυμον τὴν οἰνοχοοῦσαν μορφήν [4].

Ἐσχάτως ὅμως ὁ διευθυντὴς τοῦ Νομισματικοῦ μουσείου κ. Ἰωάννης Σβορῶνος [5], παραδεξάμενος τὴν ἐν τῇ ἀριστερᾷ στενῇ πλευρᾷ ἀπεικόνισιν τῆς Νίκης, ἀπέκρουσε τὴν γνώμην τῶν κκ. Defrasse-Lechat καὶ Καββαδίου περὶ τῶν ἄλλων μορφῶν τοῦ μνημείου, δι' ἰσχυροτάτων ἐπιχειρημάτων ἀποδείξας ὅτι ἐν τῇ ὁλοκλήρῳ διατηρηθείσῃ πλευρᾷ τοῦ ἀναγλύφου εἰκονίζεται ὁ Ζεὺς καὶ ἡ Ἥρα, καὶ ὅτι ἡ ἐν τῇ δεξιᾷ τῷ ὁρῶντι στενῇ πλευρᾷ εἰκονιζομένη νεαρωτάτη καὶ λιγυρὰ θεὰ «οὐδεμία ἄλλη δύναται νὰ εἶναι ἢ αὐτὴ ἡ θυγάτηρ αὐτῶν Ἥβη». «Περὶ δὲ τοῦ ὅλου τῆς παραστάσεως, γράφει ὁ κ. Σβορῶνος [6], εἰς ἣν ἀνῆκε τὸ ἀνάγλυφον ἡμῶν, ὡς καὶ περὶ τῆς φύσεως τοῦ μνημείου ὅπερ ἐκόσμει, δύο τινὰ δύναταί τις, νομίζω, νὰ εἰκάσῃ εὐλόγως. Ἡ δηλαδὴ ὅτι πρόκειται περὶ θυμελικῆς παραστάσεως παρομοίας ἐκείνῃ, ἣν ἀνεύρομεν ἐπὶ τῆς θυμέλης τοῦ θεάτρου τῆς Μαντινείας, ἐν ᾗ ὁ Ζεὺς ἐκπέμπει τὴν Νίκην πρὸς τὸν κατὰ τοῦ Μαρσύου ἀγωνιζόμενον Ἀπόλλωνα, ἢ — ὅπερ καὶ τὸ πιθανώτερον ἕνεκα τῆς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πρωτοτύπου, ἐξ οὗ καὶ αἱ παραστάσεις τοῦ ἀθηναϊκοῦ βωμοῦ τῶν δώδεκα θεῶν, ἀντιγραφῆς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας — ὅτι πρόκειται περὶ βωμοῦ τῶν δώδεκα ὀλυμπίων θεῶν, εἰς ὧν τὰς παραστάσεις προσετέθησαν — οὐ

[1] Épidaure (1895) σ. 86.
[2] Ἔ. ἄ.
[3] Ἔ. ἄ. σ. 182.
[4] Ἰδὲ AM 1886, 455, 7. — *V. Staïs* Marbres et bronzes du Musée National σελ. 246, ἀριθ. 1425.
[5] Νέαι ἑρμηνεῖαι ἀρχαίων ἀναγλύφων (1910) σελ. 416-423
[6] Ἔ. ἄ. σελ. 421-422.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK HEIDELBERG
http://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/aephem1911/0185
gefördert durch die DFG